



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 174/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, č. k. BB-3T 32/2014 z 30. novembra 2017 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 To 1/2018 z 13. júna 2018 ako súdu odvolacieho a tiež jeho uzneseniu č. k. 2 TdoV 2/2019 z 1. marca 2021 ako súdu dovolacieho, ako aj uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoKR 45/2020 z 30. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. mája 2021 doplnenou podaniami z 25. januára 2022 a 28. februára 2022 domáha v petite vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47, čl. 48, čl. 49 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3, ako aj čl. 8 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v záhlaví označenými napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov. Sťažovateľ žiada zrušiť napadnuté rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a požaduje, aby ústavný súd vrátil vec na nové rozhodnutie najvyššiemu súdu. Súčasne požiadal aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, pretože nevlastní žiadny

majetok, teraz je vo výkone trestu odňatia slobody, má minimálny príjem a nemá dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie advokáta.

2. Ústavný súd si na ten účel z právneho systému ASPI a na stránke najvyššieho súdu vyhľadal rozvrh práce najvyššieho súdu platný na rok 2018 a súčasne si vyžiadal aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, z ktorých vyplýva nasledovný skutkový stav veci:

3. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 30. novembra 2017 (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) č. k. BB-3T 32/2014 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 4 To 1/2018 z 13. júna 2018 bol sťažovateľ uznaný za vinného v skutku č. 1 zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, v skutku č. 2 z trestného činu vraždy formou spolupáchateľstva, v skutku č. 5 z trestného činu vraždy formou spolupáchateľstva, v skutku č. 7 z trestného činu vraždy formou účasti pre skutky uvedené v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu. Sťažovateľovi bol uložený výnimočný úhrnný trest odňatia slobody na doživotie, na výkon ktorého bol zaradený do III. nápravno-výchovnej skupiny.

4. Súčasne bol sťažovateľovi uložený trest prepadnutia majetku. Najvyšší súd uznesením č. k. 3 Tost 3/2018 z 13. júna 2018 zrušil uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. BB-3T 32/2014 z 30. novembra 2017 a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

4.1. Proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 4 To 1/2018 z 13. júna 2018 podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

5. K dovolaciemu dôvodu sťažovateľ prostredníctvom svojej obhajkyne v podstatnom uviedol, že v rámci odvolacieho verejného zasadnutia namietal aj nezákonné zloženie senátu, ktorý rozhodol napadnutým rozsudkom. Vo veci konal a rozhodoval totiž senát odvolacieho súdu v zložení [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], pričom napadnuté uznesenie a rozsudok boli prijaté v senáte [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Takéto zloženie nového senátu odvolacieho súdu je podľa jeho názoru nezákonné a účelovo vytvorené. Každá zmena v osobe zákonného sudcu – teda zásah do ústavného práva na zákonného sudcu, musí byť legálna a legitímna. Ak dôjde k zmene v senáte v živej veci, musí ísť o mimoriadne vážny dôvod, ktorý je legitímnym na prelomenie ústavného práva na zákonného sudcu. Takáto zmena pritom nesmie byť vykonaná ad hoc, ale plošne pre potreby ďalšieho fungovania súdu. V prejednávanej veci sa zákonnými sudcami stali sudcovia, ktorým bola vec pridelená v dobe prvého odvolania proti prvému rozsudku špecializovaného trestného súdu. Poukázal pritom na čl. 6 dohovoru. Je preto nepochybné, že k zmene v zložení senátu došlo po tom, ako pôvodný senát 4 T dvakrát po sebe zrušil odsudzujúci rozsudok v mediálne ostro sledovanej kauze „mafiaŕskych vrážd“. Hoci sa zmena v senáte 4 To môže formálne javiť ako zákonná, z celkového kontextu ju nemožno vykladať inak, než ako účelovú v snahe právoplatne skončiť „kauzu [REDACTED]“. Takéto porušenie zákona a ústavy nie je možné tolerovať ani v prípade, ak k nemu vedú „dobré dôvody“.

V dovolaní v bodoch 7 až 10 konkrétne uviedol:

«7. Špeciálny prokurátor nemohol dať návrh na delegáciu z Krajského súdu v Banskej Bystrici na Špecializovaný trestný súd.

8. Delegácia mala ísť do senátu 4To ([REDACTED]) a nie do senátu 5To.

9. O námietke proti senátu 5 To nemohol rozhodovať päťčlenný senát, ale senát 4To, resp. 3To. Nezákonne v tomto smere rozhodol [REDAKOVANÉ], predseda trestného kolégia.

10. Každá zmena v osobe zákonného sudcu - teda zásah do ústavného práva na zákonného sudcu musí byť legálna a legitímna. Ak dôjde k zmene v senáte v živej veci, musí ísť o mimoriadne vážny dôvod, ktorý je legitímnym na prelomenie ústavného práva obvineného na zákonného sudcu. Takáto zmena pritom nesmie byť vykonaná ad hoc, ale plošne pre potreby ďalšieho fungovania súdu. V tejto súvislosti sa novo vytvorený senát javí ako účelový, keďže 4 mesiace po deklarovanom zániku pôvodného senátu 4T na podklade zmeny v rozvrhu práce, vydal rozsudok dňa 18.04.2018 pod sp. zn. 4Tdo 92/2016 senát stále v pôvodnom zložení [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], teda aj po tom, ako bol od 01.01.2018 vytvorený „nový“ senát 4T.»

5.1. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že z už uvedených dôvodov bol rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 4 To 1/2018 z 13. júna 2018 porušený zákon v príslušných ustanoveniach Trestného poriadku v neprospech sťažovateľa a aby súčasne v celom rozsahu zrušil aj rozsudok špecializovaného trestného súdu č. k. BB-3T 32/2014 z 30. novembra 2017 a prikázal najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol (najvyšší súd sa k tejto námietke sťažovateľa relevantným spôsobom vyjadril aj na s. 34 a s. 35 v rozsudku odvolacieho súdu, pozn.).

6. Najvyšší súd ako dovolací súd v senáte zloženom z predsedníčky [REDAKOVANÉ] a sudcov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v trestnej veci sťažovateľa a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí konanom 1. marca 2021 o dovolaní sťažovateľa a ďalšej spoluobvinenej osoby proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 4 To 1/2018 z 13. júna 2018 rozhodol tak, že odmietol dovolanie sťažovateľa z dôvodu, že v rozsahu jeho námietok nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. K námietkam sťažovateľa v dovolaní okrem iného uviedol: „Z rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2018 z čl. II. ods. 6 vyplýva: V trestných veciach, ktoré boli opätovne predložené najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní po tom, ako najvyšší súd už rozhodol o odvolaní zrušením skoršieho rozsudku alebo o dovolaní vrátením veci súdu prvého stupňa, alebo rozhodol o sťažnosti zrušením skoršieho uznesenia, ktorým sa malo trestné stíhanie skončiť, alebo rozhodol o sťažnosti proti skoršiemu uzneseniu, ktorým bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi, sa vec po lustrácii prideli senátu, ktorý vo veci rozhodoval naposledy. Pravidlo uvedené v predchádzajúcej vete sa použije aj v prípade, ak bola vec opätovne predložená najvyššiemu súdu na rozhodnutie o sťažnosti po tom, ako najvyšší súd už rozhodol o sťažnosti zrušením skoršieho uznesenia o tej istej otázke. Za senát, ktorý vo veci rozhodoval naposledy sa považuje senát trestnoprávneho kolégia bez ohľadu na jeho označenie v osobitnej časti, ak je do tohto senátu zaradená väčšina naposledy vo veci rozhodujúcich sudcov; ak takého senátu pre zmenu v organizácii práce niet, vec sa prideli náhodným výberom. Z vyššie uvedeného vyplýva, že senát 4 T rozhodujúci vo veci v zložení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bol zákonným senátom, ktorý rozhodoval vo veci po opätovne podanom odvolaní, pretože vec napadla na najvyšší súd 12. januára 2018, teda v zmysle nového rozvrhu práce. Dovolací súd sa preto plne stotožňuje s argumentáciou vo veci konajúceho senátu, že väčšina členov vo veci konajúceho senátu 4 T bola z pôvodne rozhodujúceho senátu ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]), čím boli splnené zákonné predpoklady na prejednanie veci v zložení [REDAKOVANÉ].

██████████ a ██████████. Taktiež je potrebné uviesť, že zmena v senáte 4 T nastala s účinnosťou od 1. januára 2018, a teda pred pridelením predmetnej veci danému senátu. K takému prideleniu došlo na základe platného rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2018. Pokiaľ by však išlo o zmenu v senáte po pridelení predmetnej veci (v danom prípade po 12. januári 2018), takáto zmena, v zmysle vyššie uvedeného, by sa mohla javiť ako účelová a ústavne neudržateľná, čo sa však v predmetnej veci nestalo. Na základe uvedeného, najvyšší súd nemohol vyhovieť dovolacej námietke obvinených.“

7. Vo vzťahu k uzneseniu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 CoKR 45/2020 z 30. septembra 2020 sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že špecializovaný trestný súd hrubo porušil uznesenie a v ňom uvedený príkaz najvyššieho súdu č. k. 4To 6/2016 zo 6. februára 2017, č. k. 4 To 2/2017 zo 7. februára 2017 a č. k. 4 Tost 3/2018 z 13. júna 2018, ktorým bolo zrušené uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. BB 3T 82/2014 z 30. septembra 2017. Špecializovaný trestný súd však bez nariadenia pojednávania dal príkaz Okresnému súdu Bratislava I na začatie konkurzu na jeho majetok, čím absolútne porušil jeho právo dané v čl. 6 dohovoru a ústavy. Proti nezákonnému konkurzu podal hneď sťažnosť, ktorú Okresný súd Bratislava I zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie, ktoré napadnutým uznesením krajský súd zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti pokračuje v obšírnej, ale i kvalifikovanej argumentácii podporenej konkrétnou judikatúrou najvyššieho súdu, ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudská práva, ktorú čiastočne predniesol už pred najvyšším súdom ako dovolacím súdom. Je predovšetkým nespokojný vo všeobecnosti s nespravodlivým rozsudkom špecializovaného trestného súdu, ale i s rozsudkom najvyššieho súdu o odmietnutí jeho odvolania, kde napáda vykonané dokazovanie a závery týchto súdov v jeho trestnej veci. Jadrom a podstatou jeho námietok okrem nezákonnosti dovolacieho rozhodnutia je to, že:

a) bol odsúdený iba na podklade krivých výpovedí tzv. svedkov kajúcnikov, proti ktorým podal trestné oznámenia, ale tieto boli odmietnuté, čím boli porušené jeho práva na obhajobu a právo na prezumpciu neviny,

b) odsúdil ho ten istý senát, ktorý odsúdil v samostatných konaniach aj tzv. svedkov kajúcnikov, čo znamená osoby, ktoré vypovedali proti sťažovateľovi v trestnom konaní (na podporu svojich argumentov týkajúcich sa nezákonného zloženia senátu najvyššieho súdu rozhodujúceho v jeho trestnej veci poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudská práva (ďalej len „ESLP“), Mucha proti Slovenskej republike, rozsudok ESLP z 25. 11. 2021, č. 69709/19, kde ESLP jasne určil, že „sťažovateľa odsúdil ten istý senát, ktorý predtým odsúdil v inom samostatnom konaní aj tzv. kajúcnikov, t. j. osoby, ktoré vypovedali voči sťažovateľovi a osvedčovali ho zo spáchania trestných činov. ESLP určil, že došlo k porušeniu práva na neustranný súd, a to v takom rozsahu, že sťažovateľ nepožíval právo na spravodlivé súdne konanie.“,

c) ide o totožnú trestnú vec s vecou uvedeného sťažovateľa, ktorého odsúdili samostatne v trestnom konaní, pričom s ostatnými 8 „kajúcnikmi“, ktorí ho usvedčovali z trestnej činnosti, uzavreli súdy

iba dohody o vine a treste. Svoju vec tak považuje za nalievajúcu podľa § 54 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“),

d) špecializovaný trestný súd dal nezákonný príkaz Okresnému súdu Bratislava I na začatie konkurzu na majetok sťažovateľa, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 37 K 75/2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoKR 15/2020 z 30. septembra 2020 mali tiež porušiť jeho práva dané ústavou a čl. 6 dohovoru,

e) najvyšší súd mu napokon nedal žiadne odpovede na jeho námietky v dovolaní, konkrétne v bodoch 7 až 10.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkami špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu, ako i uznesením krajského súdu:

9. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pritom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

10. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

11. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie v ústavnej sťažnosti označených práv rozhodnutím špecializovaného trestného súdu a tiež odvolacieho súdu, ku ktorému malo dôjsť tým, že lživé, krivé a rozporuplné výpovede kajúcnikov použité v trestnom konaní neboli zákonné a rozhodnutia súdov voči sťažovateľovi tak boli nespravodlivé, ústavný súd poznamenáva, že tieto námietky tak, ako ich podrobne k jednotlivým svedkom rozoberá, obsírne formuloval v ústavnej sťažnosti, ale už ich nepredniesol v dovolaní, o ktorom konal a rozhodoval najvyšší súd, ktorý bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť v prípade zistenia zásahu súdov do základných práv alebo slobôd sťažovateľa (či už svojím rozhodnutím alebo postupom) poskytnúť ochranu. Dôvody dovolania sú upravené v § 371 ods. 1 písm. a) až n), pričom podľa písm. c) je možnosť podať dovolanie, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, podľa písm. g) ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, podľa písm. h) ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, a podľa písm. i) ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V tomto prípade tak právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu

základným právam sťažovateľa predchádzalo oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na už uvedený princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 in fine ústavy.

12. Ústavný súd v tomto smere zdôrazňuje, že sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, III. ÚS 703/2017).

13. Ústavný súd zároveň konštatuje, že sťažovateľ netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie k týmto svojim námietkam nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto v tejto veci neprichádzal do úvahy ani prípadný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

14. Túto časť ústavnej sťažnosti tak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol vo vzťahu k rozsudku špecializovaného trestného súdu pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľ mal možnosť podať proti rozsudku tohto súdu odvolanie, čo aj využil a jeho námietkami sa tak vecne zaoberal odvolací súd. Takisto mal možnosť podať aj dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, čo však ale už v určenom rozsahu neurobil (namietal len to, že sudy rozhodovali v nezákonnom zložení), preto v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd odmietol jeho argumentáciu vo vzťahu k najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu pre neprípustnosť (podobne I. ÚS 62/2018, I. ÚS 69/2019, IV. ÚS 68/2020).

15. Čo sa týka namietaného uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoKR 45/2020 z 30. septembra 2020 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I., č. k. 37 K 75/2018-72“ v znení opravného uznesenia „č. k. 37 K 75/2018-148“, v tejto časti je ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná zjavne oneskorene, pretože nebola podaná v zákonom stanovenej 2- mesačnej lehote od nadobudnutia právoplatnosti tohoto uznesenia [(§ 124 v spojení s § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde)]. Na majetok sťažovateľa bol vyhlásený konkurz ešte 9. septembra 2020.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

16. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné sudy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné sudy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k určitému procesnému postupu, respektíve k prijatiu konkrétneho meritórneho alebo procesného rozhodnutia, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Rozhodnutia všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené skutkové a právne závery, respektíve zvolený procesný postup boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie konkrétneho základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

17. V intenciách týchto úvah ústavný súd pristúpil k prieskumu obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (časť odôvodnenia je citovaná v bode 6) a zisťoval, či dôvody, ktoré uviedol v reakcii na dovolacie dôvody sťažovateľa v jeho dovolaní z 30. septembra 2019, sú ústavne akceptovateľné. Ústavný súd najprv konštatuje, že v ústavnej sťažnosti uplatnená argumentácia týkajúca sa nezákonného zloženia senátu je prevažne len opakovaním jeho predchádzajúcej odvolacej i dovolacej argumentácie. Ústavný súd je toho názoru, že na argumentáciu sťažovateľa najvyšší súd reagoval primeraným spôsobom, jasne a zrozumiteľne a prijaté závery sú logické, založené na racionálnej úvahe, a nie sú v žiadnom prípade arbitrárne, ale ústavne akceptovateľné, bez ohľadu na to, že mu nedal odpovede na všetky jeho námietky.

18. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným.

19. S prihliadnutím na uvedené zistenia ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde i ako zjavne neopodstatnenú.

20. *Obiter dictum* ústavný súd na margo k námietkam uvedeným v bode 7 b) a c) v závere ešte uvádza, že ESLP upozornil, že odsúdenie [REDAKOVANÉ] bolo vyhlásené presne tým istým senátom troch sudcov, ktorí vyniesli rozsudky pre jeho spolupáchateľov na základe dohody o vine a treste, a tento senát uznal, že ich svedectvá boli súčasťou prípadu proti sťažovateľovi. Súd rozhodol o oddelenom stíhaní ôsmich obvinených, pretože boli pripravení uzavrieť dohody o vine a treste. Tieto dohody boli v rokoch 2012 a 2013 odsúhlasené troma sudcami špecializovaného trestného súdu, ktorí predtým uzavreli dohody s jeho spolupáchateľmi. Súčasťou ich odôvodnenia boli okrem listinných a znaleckých dôkazov aj výpovede šiestich z ôsmich jeho komplicov. ESLP v tomto prípade rozhodol, že sťažovateľovi bolo odmietnuté vypočutie pred nezávislým súdom a tak mu bolo odopreté právo byť považovaný za nevinného.

21. V tomto prípade však možno konštatovať, že nejde o totožnú vec s vecou, ktorá bola predmetom konania na ESLP, ako sa mylne domnieva sťažovateľ. V trestnom konaní proti sťažovateľovi bolo riadne preukázané, že všetci z odsúdených osôb boli riadne vypočutí pred všeobecnými súdmi, traja z nich ([REDAKOVANÉ], sťažovateľ a [REDAKOVANÉ], pozn.) boli odsúdení za konkrétne trestné činy a skutky opísané v obžalobe na výnimočný úhrnný trest odňatia slobody na doživotie, [REDAKOVANÉ] bol odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody na 23 rokov a v ostatnom prípade upustili všeobecné súdy od uloženia súhrnného trestu u [REDAKOVANÉ], pretože ten bol už skorším rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1 T 9/2001 z 30. septembra 2003 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 4 To 77/2003 z 10. júna 2004 odsúdený tiež

na doživotie (pozri s. 18 zo 123 strán rozsudku špecializovaného trestného súdu). Navyše, všeobecné súdy rozhodujúce o vine sťažovateľa vychádzali okrem výpovedí pôvodne spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] aj z výpovedí ďalších svedkov, ako to konštatoval na s. 77 svojho rozsudku aj špecializovaný trestný súd, a to napr. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a podobne. Do tohto trestného procesu ústavný súd už nemôže v žiadnom prípade vstupovať, aj keď sťažovateľ spochybňuje svedecké výpovede a nezákonnosť a neprímeranosť trestu pred všeobecnými súdmi, pretože nie je trestným súdom.

22. Pokiaľ ide o poznámku sťažovateľa, že bol odsúdený len na základe výpovedí kajúcnikov (ako príklad na svoju obranu poukazuje aj na rozhodnutia vyšších súdnych autorít, pozn.), ústavný súd k tomu poukazuje napr. na novšie uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 Tdo V 11/2017 zo 17. mája 2021 (s. 11 až s. 13), v ktorom citoval závery z rozhodnutia ústavného súdu č. k. III. ÚS 758/06 z 8. novembra 2016 (uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 53/2006), a tiež na konkrétnu judikatúru ESLP vo veci Atanasov proti Bulharsku, z 3. 3. 2009, č. 20309/02, a vo veciach Cornelis proti Holandsku, z 25. 5. 2004, č. 994/03; Lorse proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 44484/98; Verhoek proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 54445/00) o prípustnosti odsúdenia páchatel'a založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka.

23. Napokon ústavný súd tiež nezistil, že by senát najvyššieho súdu rozhodujúci o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku špecializovaného trestného súdu nebol kreovaný v zmysle relevantnej právnej úpravy. Podľa názoru ústavného súdu jeho zloženie bolo predvídateľné. Rozhodne nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že išlo o účelovú zmenu. Jeden člen pôvodného senátu [REDAKOVANÉ] sa stal podľa rozvrhu práce na rok 2018 predsedom senátu 2 T a k senátu 4 T boli s účinnosťou od 1. januára 2018 zaradení sudcovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Vec sťažovateľa tak bola pridelená senátu, ktorého všetci členovia boli zákonnými sudcami vo veci (sťažovateľ pritom ani netvrdí, že by jeho vec bola takto pridelená senátu v rozpore so zákonom), a rovnako postup výberu troch zo štyroch sudcov zákonného senátu bol jednoznačne upravený rozvrhom práce (určil ich riadiaci predseda senátu [REDAKOVANÉ]). Teda boli dané jasné pravidlá, ako sa určí trojčlenný senát. Keďže ústavný súd teda z vtedy platného rozvrhu práce nezistil rozpor medzi skutočným zložením vo veci konajúceho senátu najvyššieho súdu a zložením, ktoré vopred definoval rozvrh práce na rok 2018, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva na zákonného sudcu.

IV. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

24. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

25. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené všetky tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť

o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

26. Sťažovateľ svoju žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho ústavnej sťažnosti odôvodnil tou skutočnosťou, že nie je schopný si zvoliť a zaplatiť právneho zástupcu a jeho príjem v ústave na výkon trestu odňatia slobody je minimálny a nepostačuje na krytie odmeny pre advokáta.

27. Ústavný súd po preskúmaní žiadosti konštatuje, že v prípade sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutiam všeobecných súdov, ktoré mu predchádzali, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, ako to vyplýva z už uvedených záverov, a preto táto zákonná podmienka (iii) neodôvodňuje ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd tak predmetnému procesnému návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 1 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu